

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	HIRDETÉSEKET
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor	dr. BALOGHY ERNŐ.	BITTERMANN NÁNDOR.	és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A tanító kvalifikációja.

Nagyon sok szó esett már arról, vajjon nem csekély-e azon előismeret, melylyel a tanítót utjára bocsátjuk azon a végtelen fontos pályán, melyen feladata lesz a népek ezreit, specialisan a magyar nép zömét, felemelni azon eszményi magaslatra, hogy istenfélő, hazájának, királyának hű fia, embertársainak igaz barátja s a saját övéi kenyerének okos megkeresője legyen. Mert jegyezzük meg jól, hogy ha a tanító csak írni és olvasni tanította meg növendékét s nem tudott belé oly lelket önteni, hogy az olvasottakból azt válassza ki magának, ami helyes és üdvös, úgy nagyon rossz munkát végzett s jobb lett volna bele sem kapni a munkába. S ha így fogjuk fel a dolgot, úgy be kell látnunk, hogy a mai rendszer mellett nem szerezhethet a tanító sem elég önállóságot a gondolkodásban, sem elég biztosságot a pozitív ismeretekben. Pedig ezen két kellék együttes bírása nélkül jó tanító el sem képzelhető.

A mai rendszer mellett bölcséleti előtanulmányt követelő neveléstudományal kinozzuk a 15—17 éves tanító-

jelöltet. Nagyon természetes, hogy a neki megemészthetetlen tárgytól iztózik leginkább s így a minék maradandó hasznára leginkább rá volna utalva, abból visz ki az életbe legkevesebbet. Így vannak azok a jelöltek, kik a megkívánt előtanulmányt, polgári, reál- vagy gimnázium alsó osztályait elvégezték, de még inkább azok, kik u. n. felvételi vizsgálat után jutnak a képezésbe. De ezen el nem sajátítható szakismeret mellett még a többi tantárgy, — mondjuk úgy, ahogy van: — „a világ összes tudományának ismeretét“ úgy kellene a tanítójelöltnek elsajátítani, hogy majdan azokat, azok esszenciáját, dióhéjba foglalva, élvezetes és érthető módon nyújtsa oda leendő tanítványainak.

Aki azt mondaná, hogy ez túlzás, az nincs tisztában azzal a hivatással, amit a tanítónak be kell töltenie s amit tőle meg is követel a társadalom. S éppen ott kezdődik a tanító tekintélytelensége, hogy a nagyközönség nem találja meg igen sok tanítóban azt, amit tőle jogosan megvárhatna, tekintettel azon fontos állásra, amelyet betölt.

S mindaddig, míg a mai rendszer

megmarad, a viszonyok javulni nem fognak bármiféle vizsgálati rendszert fognak is kitalálni. Különben is céltévesztett, holmi országos vizsgáló-bizottság, mert hisz a tanítónál mindenütt, de különösen a mi sajátságos viszonyaink mellett főfontossága az a szellem, melyben a tanítójelölt fölnevelődött. Ez pedig nem áll ám a bizottságnak bíráló hatalmában!

Hát hol a kivezető ebből az útvessztőből? A középiskolai érettségi? Még pedig szerintem a gimnáziumi, mert ez felel meg leginkább tradícióinknak s a leendő s kívánatos egységes középiskolának is ennek kell a fundamentumának lenni.

Végezze el a növendék a középiskolát, tegye le az érettségét s legyen ez — sine qua non a tanítószághoz.

Utána a gimnáziumok, reáliskolák, akadémiák, egyetemeknél — ez már a kivitel módozataihoz tartozik — egy éves pedagógiai kurzus, hol megkapja a tanítójelölt képesítőjét is. Így azután biztosak leszünk a tanítójelölt szelleméről, pozitív tudásáról és arról, hogy a

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Nóta egy menyasszonyról.

Gazdag Páli Pannának lányán menyasszonyi fátyol,

A birók udvarában lakodalmassátor.

— Gazdag Páli Panna lánya

A menyasszonytáncot járja

A sátoron végig . . .

Cigány mellett a sarokba barna legény vigad —
Olyan széles, nagy a kedve, mégse húzat vigat;
Szilaj táncot jár kezében poharának gyöngye.

— Körülállják, mosolyognak,

De a halvány menyasszonynak

Kicsordul a könnye . . .

Isten szabad ege alatt.

(Djurgården.)

Stockholmi utirajz.

Írta: **Vértesi Károly.**

IV.

A skanseni néprajzi kiállításon levők,
kicsattanó tavaszok voltak. Képük természetes
pirossága egészen más, mint az a sértő piros,

mit a festék ad. A gondviselés valóban igen kegyesen bánt velök, adván a nőnek az élet legnagyobb ajándékát, az egészséges szépséget.

Isten szabad ege alatt járva s látva a teremés koronájának, az embernek mindkét társország közel-messze földjéről összeválogatott, mindkét nemű, tehát a megemberedett és a bájos diszpéndányokat, a gyönyörűség ékecsit, rózsás kedvük csillogása közben esacsogni és táncra perdülni, lebbeni remegő búbájban, mult idők boldogságát sóhajtvá vissza, szívünk-lelkünk a gyönyörűségtől megrezdülve, csakugyan olyan látványt zárunk a lelkünkbe, melyet ki nem törölhet az idő. Fölmelegedik a szívem, ha arra gondolok. Ez a kép az ő színükből festett kép, álomnak is igen szép volna. A fiatal lány hajlékony teste, visszavarázsolja a könnyen lelkesülő ifjúkor varázsát, mikor szívünk érzelmekkel tele, a szerető szív dobbanását keblünkön gyönyörrel, szorongással, esókját az ajkon égni éreztük. Mámoros volt az a gyönyörködés, valamiként mámort hoz a kedvesünk lehelének beszívása. Mert ha az ember szerelmes egy nőbe, ezt a nőt nem pótolhatja senki, nélküle az élet és világ sok öröme semmi!

Ezek a szép svéd leányok is elmondhatják Casanovával: „Többet ér egy fiatal pásztor, mint egy vén király“. Az ifjuságom napsugaras képe elevenült fel előttem. Ismétlem azért, szüzek, ifjak, táncoljatok, rövid ifjuságtokban ne elmélkedjete a szív fájdalomá, hanem az élet örömeiben térdig járjatok, nőjön szerelmetek minden nap, fokozódjék vágyatok minden órával.

Ujjólag arról győződtem meg, — erőt vett rajtam a gondolat — hogy a szépség világában a legszebb csak nő lehet. Mond meg magad, így van-e? Nem hiába festi le annyiszor a művész, veszi magasztaló tollára a költő, író. Nő miatt kárhozott el az ember, nő hozta a világra a megváltást, készített üdvösséget. Nő teremt mennyet, ha szive jó, nő dönt kárhozatba, ha szive ördögé. Az emberi lélek fensége egyikben, az emberi lélek förtelmessége a másikban. Az egyik szív, magasztos indulatok fészke, a másikban salak. De mindent tovasodor a szerelem ereje, a kinosan gyötrő vágy. Nő és férfi, egymásnak áldása, egymásnak átka, balvégzete, pokla lehet, mint ezt az életsora megannyi példával mutatja, mikor a szenvedélyes vágy pokoli

neveléstudományi ismereteket meg is fogja érteni s így meg is fogja kedvelni.

Már hallom az ellenvetést: Ki megy majd tanítónak, ha letette az érettségit? Nem lesz tanító! No erre én azt felelem, hogy a mai rendszer mellett nem megy pár év múlva senki a tanítói pályára, vagy csak azok a gyámoltalankok, kikben se tehetség, se ambíció, se semmiféle tulajdonság nincs, ami a férfit sarkalja és előbbre viszi. Hát nincs díjtalan fogalmazó-gyakornok elég? Hát nincs érettségit végzett kishivatalnok fölös számmal?!

S miért? Mert ezek pályája nem végződik zsákutcában, mint a tanítóé, hanem haladhat előbbre tehetsége és szorgalma arányában. S mi jögon veszszük ezt el éppen a tanítótól! Miért kényszerítjük éppen őt tehetetlenségre saját sorsának előbbre vitelében? Annak a tanítónak, aki említettem módon szerezte meg a képesítőjét, az ő pedagógiai egyéves kurzusát okvetetlen be kell számítani legalább egy félévi egyetemi studiumba s az ilyen tanítónak az egyetem bármely fakultásán meg kell adni a tanulási jogot.

S talán azt az ellenvetést teszi valaki, hogy a továbbtanulás elvonja őt eredeti rendeltetésétől? Erre már példánk — közöttünk létező példánk vannak. A tétlenség von el a munkától, midőn a szabadságidővel nem tudunk mit csinálni. Ez a megölője a továbbképződésnek, nem pedig a szabad pálya, melyen szemünk oda tekint, ahová tesszik. Ma a tanító fogoly a saját pályáján s rezignációval tekint más pályán levő szabad társaira. Szüntessük meg csak ezt a fogságot s meglátjuk, mily nagyot fog nőni ez a pálya magában és mily

üdvös lesz ez az eredmény, mit ezáltal elértünk.

Igy, csakis így tehetjük jóvá az eddig elkövetett hibákat, melyeknek következménye az, hogy a kibontakozást az abszurd helyzetből keresve-keresi nemcsak a tanító, de — ami nagyon jellemző — maga a művelt közönség is.

Ime a kibontakozás módja!

Révhegyi Iván.

Válasz „Az első szobor“ című cikkre.

Tekintetes szerkesztő ur! B. lapjának 1904. január 12-iki számában T. Z. „Az első szobor“ cím alatt cikket irt az alkalomból, hogy a zombori Schweidel szoborbizottság kivitelre elfogadta Matray György szobrászművész bemutatott vázlatát. Mivel a cikk tele van tévedésekkel és a valóságnak meg nem felelő allításokkal, az ügy érdekében kérjük tek. szerkesztő urat, engedjen helyet a következő helyreigazító soroknak.

Azzal az egyéni véleménynyel, mely a cikk írójának a vázlatról adott kritikájában megnyilatkozik, a bizottság nem foglalkozik. Mint szavazat nem számít, az irányításra nem hivatott. A vázlat művészi értékéről hivatalosan és hivatottan és helyeslőleg ítélte a Budapesti Képzőművészek Egyesületének kiváló szakférfiakból álló bizottsága és pedig: Beniczur Gyula, Czígler Győző, Partos Gyula, Toth István, Fittler Kamil, Rona József, Ligeti Miklós, Jendrassik Jenő, Telts Ede, Kiss György, kiknél Zomborban nagyobb szaktekintély nincs, s ezek ítéletének, valamint beható megtekintés alapján szerzett saját benyomásai alapján döntött a szoborbizottság. Felesleges igyekezett tehát a cikk-írótól a felelőséget elhárítani magáról, mely nem őt terheli, hanem terbeli elsősorban magát a művészt, másodsorban a két bizottságot, mely a művész alkotásáról ítéletet mondani hivatva volt.

Matray vázlata nem volt egyedüli pályamunka, mert egyáltalában nem volt pályamunka. A vázlat megbízás folytán készült. A bizottság ugyanis számot vetve a rendelkezésére álló anyagi eszközökkel mellőzte a

nyilvános pályázatot, mert nem tartotta megengedhetőnek pályaművek díjazására elkölteni a kisdéd összeget, melyet az adományozók nyilván nem erre a célra, hanem a Schweidel-szobor létesítésére ajánlottak fel. Bár a gyűjtést a képzelhető legszélesebb alapon indította meg a bizottság, amiről a cikkírónak — ugylátszik — sejtelme sincsen, az eredmény mértéke minden biggadtan gondolkozó embert meggyőzött arról, hogy le kell mondani a vérmes reményekről, melyeknek talán évek során át való istápolása a szoborállítás ügyét mindenesetre évekre kitolta volna, de a szobormű arányait monumentális nagyszerűségig fokozni semmiesetre sem lett volna képes. Pusztán vérmes remény kellő segédleforrások nélkül még soha nagyszerűt nem alkotott. Azt meg a szoborbizottság éppen felelőségének teljes érzetében nem tehetette, nem volt szabad tennie, hogy a szobortízet a városi villamvilágítás vagy a zombor—apattini vasut sorsára juttassa.

Nem felel meg a valóságnak, hogy „a pályamunka oly módon volt kiállítva, hogy a közönségnek alig volt tudomása erről.“ Ismételtén közzé volt téve a lapokban — magában a Bacsában is kétszer — állandó falragaszok hirdették, hol s hogy tekinthető meg a vázlat. Hogy az érdeklődés csak az általános ismeretes fokig nyilvánult a nagy közönség és talán T. Z. részéről is, arról a bizottság nem tehet. Különben is a vázlat kiállítása elsősorban a bizottság s nem a nagyközönség kedvéért volt szükséges, mert a bizottság s nem a nagyközönség s nem T. Z. volt hivatva a vázlat elfogadhatósága vagy el nem fogadhatósága ügyében döntő szót ejteni. Hogy mégis a művész egyenes akarata ellenére — mert tudvalevőleg vázlatot nem szoktak nyilvánosan kiállítani — lehetővé tettük a megzemlelést a nagyközönség részére is, abban éppen a nyilvánosság szeretete vezérelt. A bizottság ugyanis tudatában volt és van annak, hogy döntése a nyilvánosság i élete alá esik. Lehetővé akarta tehát tenni már a vázlat bemutatásakor a közvélemény megnyilatkozását, hogy ha lehet, a kifogástalan helyes döntés érdekében okulhasson belőle. Fajdalom, a közvélemény szócsovei, megtagadták azt a jótéteményt

tüzzel ég a testben és mindennél kívánatosabbá, féktelen szenvedélyvel vágyott lesz az asszony. Királyokon volt hatalma, vonzotta örvénybe, halál torkába.

Ezenközben, hogy lelibbentek a táncosnők, előrehaladt az idő, de meghosszabbodtak a napok s a sötétség nem kényszerít hazamenésre. A turista ugys folyton azon töprenkedik, hogy a nap nem elég hosszú neki, szeretné pár órával megtoldani. No, itt az andalító hatású éjjeli szürkületben, módjában vagyunk a hosszú napnak. A turista itt tartózkodását kényelmetessé teheti és fokozódván jó érzése, sok jó emléket vihet haza Svédországból. A nap ezidőben (junius végén) három óra előtt kél. Többször halljuk az éjjeli őr, a mint régi szokást tartva, a toronyból kiabálva jelzi az órákat.

Fölmelegyek még egyszer a négyemeletes toronyba, hogy ideig-óráig, de utoljára körül nézzek és tele tudóval szívjam, éldeljem a sós, tiszta levegőt bucsuzóban és belevéssem az emlékezetembe a legapróbb részleteket is. Magam vagyok, nem boszant ki senki a hangulatból, elmélyedek a nézésben. Látom a vizek esillámos habvetését, mert akármerre

nézek, a megszámlálhatlan vizenjárók, mindenütt turják a tajtékot, hányják a vizgyöngyöt. Kigyullad a feleslegessé váló lángok világa. Többhelyütt karmestereskednek jelesül, a Djurgarden több helyéről hangzik fel zenekar csodaszép játéka, az a komor egyszerűségű svéd nemzeti zene, melynek a dallamai azonosak azokkal, melyek a svéd pásztorok ajkairól kelnek. Öserejük, borongósak. A magyar nótának is ez a tulajdonsága „háromszáz esztendő óta“. Fajdalommal tele melódiák. Lelkünk megremegettik.

Éjszak Párisának vidám öröme vágyó népe, a Djurgarden (mond Jurgorden) felé özőnlík, főleg vasárnap. Amerre a fuvós zenekar felharsog, arra tolul, ott nyüzsög az emberáradat leginkább. Sietnek ellepni völgy ölén, dombháton, százados fák árnyában elnyujtókodó kertet, a tölgyfás sétányokat. Egy hatalmas bernáthegyi, lassu lépésben követi gazdáját, aki — ugylátszik — alkalmazkodik a kutyájához. Mások, Európa eme egyik legszebb parkjában levő Caffé chantants-ok egyikében fognak helyt, nagyon felhasználják a nyáridőt, mert a tavasz alig, jött, elfut már, az ősz pedig hamar kezdi bontogatni a levélsátrakat. Jól

kihasználják az életet is, mert itt jobban mint másutt, nagyon érezeti hatalmát az elmúlás törvénye, mely a leveleket a gyengébb szervezetű emberekkel egyaránt söpri.

Hogy lecsillapodjam, egy kilátásos állványon, hús enyhet, nyugodt pihenőt keresek, a hol ki nem ver a szemlélődés nyugalmából senki sem, keresztbe ülve a széken, helyemből nem mozdulok. A muzsika és énekszó elhaltan hangzik fel. Fejemet előbb a tenyerembe rejtem, hogy el ne aludjék a hangulat, azután nézek a zöld vizek városának minden irányában s mintegy önmagammal beszélve, keresem a teljes kielégülést, de nem bírok Stockholm szépségével eltelni. Több teret, mintha csak szőnyeg feküdné meg. Hullámzó érzések közt egykedvűen nézek a fasorba, melytől nagy lombkoronák vonják el a napsugarat. Urlovasok, egy-egy paripa felhorkanása. Hullámszik az élet, a lovak — több fajtának az ojtásai — szaporán emelik karesu lábukat. A szerszám fém és fényesség. A rugós kocsi simán gördülnek, hintók robognak anélkül, hogy az uraságok, gyalogjárók rovására kocsiversenyt tartanának; fényűzés, hívságos pompa tulsága nélkül vannak a bent ülők, a bakon kisinas

tőlünk, hogy okulásra bajlandó lelktünk valóban okulhasson is: e nagyfontosságú kérdésben nem hallatták szavakat.

T. Z. ur nem volt jelen a szoborbizottság döntő ülésén. Csodálatos telefonján át mégis hallotta, micsoda „megörökítésre méltó, a hazafias lelkesedéstől csak úgy sziporkázó szónoklatok hangzottak el“, melyek „elragadtatva dicsőítették Mátray vázlatát“; hallotta, hogy „tárgyilagosan mindössze két három ember szólott a nyönyegen fekvő kérdéshez“. Telefonja arról nem értesítette, hogy a bizottságnak majdnem minden tagja hozzászólott és a szavazáskor egy tag kivételével a vázlatot el is fogadta. Lehet, van ilyen telefonja s ha gyakugyan van, a beszédek tartalmi értékelése felfogás és izlés dolga. Ő így ítelt róluk. De más a teleshópja, mert — ugylátszik — az is van, összezuzni való rossz szerszám, ha azt láttatta vele, hogy a bizottságnak csak egy negyedresze volt jelen a döntő ülésén. A bizottságnak van 28 tagja, s a jegyzőkönyv tanúsága szerint 21-en voltak jelen. Mindegy. Csak annyit vetünk hozzá, hogy ez a 21 tag teljesen fel volt jogositva arra, hogy veglegesen határozzon.

Végezetül még egyet. Októberban a szobor csakugyan meglesz s a bizottság nem tehet róla, ha T. Z. nak gyönyörűsége nem lesz benne. Csináltassa meg tehát magának a rég ígért időjelző oszlopot, hogy legyen hol s miben gyönyörködni, de viszont engedje meg nekünk, hogy mi a „kétes értékű“ szoborhoz járulhassunk kegyeletünk friss hajtású virágaival s elmerülhessünk a szoborkép s általa a nagy idők emlékeinek belső szemléletébe s e szemléleiből erőt merítvén a hazáért és a szabadságért való küzdelemre, lelki kincsekben gyarapodva térhessünk vissza esendes családi tűzhelyünkhez.

A Schweidel-szoborbizottság.

Főmunkatársunk ismert cikkének felfogása és érvei igen közel állanak a lapok szerkesztőjének nézetéhez is, kifejezést adott annak a szerkesztő mint bizottsági tag, a pályaminta felett döntő ülésén. Vannak, akik ugylátszik, főmunkatársunk cikkében nemesak tárgyilagosságot, hanem bizonyos mér-

tékig személyes éllí támadást vélnek feltalálni. Ez távol állott főmunkatársunk tollától és szándékától, valamint távol áll egyáltalán lapunktól, amely mindig teljes elismeréssel adózott és adózik a szoborbizottság és elnökének Vértesi Károly buzgó működésének. S minthogy a szoborbizottság két tag kivételével a legnagyobb lelkesedéssel fogadta el Mátray munkáját, mi is megnyugszunk ebben, mert a felelősség most már teljes mértékben a szoborbizottság csaknem összes tagjait illeti. Ami pedig a fenti nyilatkozatban főmunkatársunk kritikái hivatottságáról és irányítási képességéről szól s mindkettőt kétségbe akarja (?) vonni, arra jelenleg nem reflektálunk — majd csak akkor, ha a szobor készen lesz.

Velence köveiről.

(Dr. Duchon János előadása a zombori szabad lyceum egyesületben 1904. január hó 17-en.)

Velence az Adriának évszázados mátkája, melynek frigyét a doge minden évben újra megkötötte. A menyasszony immár kissé vénülésnek indult s nászpompájának évről-évre elbullik egy-egy virága. Csak nemrégiben is fájdalmas visszhangot keltett egyik nevezetes ékességének szomorú vége. Szegény öreg Campanille évszázadokon becsületesen mutatta az utat Velence hajóinak, még nem egy szép napon belefartott az örködésbe s mint az öreg szolga, aki halálában sem akar ártani gazdájának, becsületben mult is ki. Egy nagy nyögés s a hatalmas colossus, megcsufolva minden törvényét a sulypontnak és egyensulynak, óvatosan elterült a Piazza San Marcon anélkül, hogy a körülötte álló pompás épületekben jelentékenyebb kárt tett volna. Másfél évszázad óta leste-várta, hogy a Piazzetta elöl majd csak kikanyarodik a nyílt tengerre a Bucentauro, mint azelőtt minden évben, de hiába várta, csak nem jött az aranyos hajó s nem hozta Velence nászajándékát az Adriának. Hej pedig de sok pompát, de sok fényt, a hatalom mennyi ragyo-

gását látták öreg szemei! Nem tudott a Vaporettók örökös zakatolásával, köbögésével megbarátkozni s azóta hiába mereszi az utca szemeit Velence felé, nem integet a tenger végtelen tükre az ő messzelátzó mértföldmutatója. Vannak, akik azt mondják, hogy a Campanille pusztulása nem válik kárára sem Velencének, sem a Szt. Márk térnek. En azóta nem láttam, de megvagyok róla győződve, hogy nélküle fájdalmas lesz a viszontlátás s én még ma sem tudom nélküle elképzelni Velencét.

Persze a legilletékesebb bíró nincs már, Ruskin, aki Velencét minden halandó között legjobban ismerte, tanúságot nem tehet többé. Pedig ő bizonytalán megtudná mondani, kellett-e a Campanille oda, ahol állott. Ő, aki Velence köveit megszólaltatta s a kinek e kövek mesébbnél-mesébb dolgokat mondtak el, mindenről ami szép, ami szívet-lelket gyönyörködtető s mindenről ami az emberi lélek titkait feltárni képes.

Az ő csalhatatlan szeme meglepő bizottsággal látott s a művészet s a szép örök törvényeit ezeknek a hiveknek segítségével állapította meg. Hogy sikerült neki ezeket a holtuak látszó köveket szólásra bírni, hogy mondták el azok neki Velence fényét, árnyát egyaránt? Megkísértem rövid vonásokban ismertetni működését, amely munkálkodásának gazdag anyaga a magyar fordításban is megjelent „Velence kövei“ című munkájában van felhalmozva.

A művészetek az emberi lélek játéka. A gyermek boldog, ha a lelkivilágát benépesítő alakokat kusza vonásokkal érzéketleni tudja s ezek a kusza vonások kedvesebbek voltak neki, mint a világ leghíresebb festményei, mert hűséges képmásai ezek az ő belső világának. Mentől jobbkedvű, mentől egészségesebb a gyermek, kedve annál inkább van a játékra, rajzait annál nagyobb türelemmel készíti s az aggódó anyát gyermeke játékos kedvének lohadása ijeszti meg a legjobban. Szakasztott ilyen a nagy gyermek és az ember; ő is játszik, ha jó kedve van, az ő lelkét is benépesítik a természet, a vallás s az elvont fogalmak egész seregei; és mentől nagyobb a játékos kedve, mentől egészségesebb az állam teste, játéka gondolatvilágát annál hibebben tükrözik vissza, alkotásai szebbek, annál magasabbak lesznek. Így halad a hatalmi jólét, a gazdagság, a polgárok meglegedettsége karöltve a művészetekkel. Ha az egyik emelkedik, vele emelkedik a másik is, s ha silány a játék, beteg a gyermek is. Ime Velence kövei erre is megtanították Ruskint. S amit a hivek néma ajkaikkal elárultak, azt megerősítették nagy peccétes iratok, a történelem eseményeinek írásos tanui. Velencének keletkezése, fejlődése, hatalmi tetőpontjának elérése és hanyatlása s ezzel együtt művészi élete is annyira különleges és összetartozó, hogy egyiket a másik nélkül megérteni majdnem lehetetlen.

Röviden meg kell tehát ismerkednünk Velence történetével. Különösen érdekes és hálás nekünk magyaroknak Velence történetét és művészetét ismerni nemesak azért, mert Velence keletkezése s későbbi fejlődése sokszoros vonatkozásban áll hazánk történetével és művészeti viszonyaival, hanem azért is, mert Velence Olaszországnak a művészetektől szentelt földjétől hozzánk legközelebb esik és sem a holt betű, sem az elröppenő szó nem mérközhetik a saját szemlélés és benyomásokkal. Ha már szerény reflexizmus-

fényes kurtkában, vagy cilinderes szolga, pogácsa nagyságu fémgombokkal van összevonva a hosszuszárnyu kabátja. Lovakon a sallangos magyar szerszám, meggyiszinruhás kocsis emberen a pántlikás, egyaránt kerekdeden pörge kalap, mégis csak jobban fest, mint az arany-paszományos pofoncsapott kalap.

Nézek az erdőségből, szírtek mellől, tópartjáról előtűnedező, szebbnél-szebb villákra s főleg a Djurgardennek Rosendal nevű legszebb kastélyára. Méltó királyi lak. Előtte nagy porphir váza, a svéd diszkóvok királyából metszve az ország királyának. Sulya 6590 kilogramm. Mitől mástól vehette nevét Rosendal, mint a körülötte levő rózsáligettől. Fehér ruhás felhők fölötté. Majd egy kedves tavaeskára esik tekintetem. Estefelé az égbolt lilaszíne tükröződik benne. Legesekélyebb fuvalem sem érezhető. Igazán el lehet mondani a Djurgardenről, a vízben sziget, a szigeten víz. Ezenközben villamos napok gyulladnak ki, habár ellehetnének nélkülok.

Ejtszak Velencéjétől, barátságos, szép érzésű kedves népétől, mely bírja meleg rokonszenvenet, a bucsuvétel fájólag hatott rám. Fejemet ismét a tenyerembe hajtom

mély lélegzetvétellel, eszembe jut Arany aranymondása: „Fájdalom a boldogságnak egyik alkatrésze.“ Felkapom a fejemet. Csak a tudat vigasztal, csak az a remény táplál, hogy az Éjszaki-fokról visszatérőben, mielőtt végleg elszakadnék innen, látni fogom még egyszer azokat, a kik kinyílt szívvvel fogadtak, akiket itt megszerettem. Oly édes az élet, oly gyors a szép idők mulása, oly kellemetes a jó benyomások életre keltése lelkünkben! Az illúziót keltő hatást, az idő és távolság elenyészteti, de az emlékezetben való kutatással megeleveníthetjük az alakokat. A képzelet urrá lesz lelkemen és szunyadó emlékeimet felköltöm. Vágyakozva járnak ott gondolataim, boldog ábrándossággal mulatnak koronként ott, náluk, azok körül, kiket tünő, illanó álmok visszahoznak.

Az életem visszatért a régi medrébe, de arról álmodom itt, a mi indulataimat mozgásba hozta ott. Mikor visszasír a lelkem, enyhületet ad az emlékezés. Irással még egyszer végig élvezem emlékezetemben ezt a szép utamat.

(Vége.)

sal annyit el tudnék érni, hogy önökben Velence látásának vágyát felköltethetném, akkor fáradságom bőséges jutalomban részesülne.

Velencének, mint már említettem, keletkezése is vonatkozásban áll bazánk történetével. Midőn az „Isten ostora“ a kereszténység első századaiban remegésbe ejtette az egész nyugatot, tűzzel-vassal pusztító lovas seregei az alpeseken is átkelvének Itáliába törtek s rémületbe ejtették annak népeit, sőt az örökvárost is végveszedelemmel fenyegették. Ismeretes a legenda, hogy szt. Péter miként fordította vissza Attila vad hadi népét. A Po völgye már ezidőben is Italia legvirágzóbb s legnépesebb része volt. Ezen vidék legnevezetesebb városainak egyike volt az Adriai tenger partján álló Aquileja. Az ijedten menekülő lakosság, akiknek nagy része a bevándorolt kelták törzseitől elvált, venetákból állott a Po torkolatánál.

Aki először látogatja meg Velencét, annak azt ajánlom, hogy a világegyet se válassza a szárazföldi utat, jobban mondva a vasutat, hanem menjen hajón, mert így mindjárt azokba a hangulatokba jut, melyek egész velencei tartózkodása alatt bőséges kíséző társai lesznek s melyek nélkül Velencét nem láthatja úgy, amint azt látni kell. A reggel szürkületéből a nyugati látóhatáron lassanként egy homályos vonal bontakozik ki: Olaszország partvidéke. Ez a vonal a hajó közeledtével mindig élesebben, feketébben rajzolódik le. Éjszaka felé, dél felé egészen kifejezettek a part sötét árnyai, míg közvetlenül előttünk mi sem sejteti egy nagy város közelségét. De ime egyszerre csak felbukkan a tenger sima tükrekből egy cukor-süveg, amely percrel percre nő s annyira lekötíti figyelmünket, hogy a Lidót, mely mellett elsiklunk, alig vehetjük szemügyre. Jobbról-balról hosszú vonalban fut ez a hatalmas kőgát, amely a lagunákat védi a nyílt tenger hatalma ellen. Amely pillanathban átléptük a Lidót a lagunák csatornáiban vagyunk s bár közvetlen előttünk van a város, még mindig beláthatatlan víztömeg környez bennünket, melyet kigyózva fut be két oldalon egy egy hatalmas cölöpsor, a hajózható utat mutatva. Jobbra balra, mint óriási tekenős békák hátai meredeznek ki; apróbb szigetek, rajtok épületek, vegetáció s ezek messziről úgy látszanak, mintha közvetlen a tenger vízből nőttek volna ki.

Most már velencei révkalauz vezeteti hajónkat folyton kanyargó uton. A szemem pedig megtéveszti a nagy víztömeg s ha sok helyen közvetlenül hajónk mellett nem látunk a feuket el sem bízhatnók, hogy ez a nagy vízfeltétel ily sekély mélységgel is beéri. Még egy fordulat s a meglepett utazó előtt feltárul Velence pompája a maga teljes elragadó képeben. Felejthetetlen ez a pillanat! Az az architektonikus összhang, mely a Dogepalota, a Piazzetta, a Canale grande bejárata s balra tőlük a S. Giorgio Maggiore és S. Maria de la Salute impozáns épület tömbjeiből tevődik össze, hatalmas reflexiókat ébreszt lelkünkben, környezetünkben eltűnik minden s nem látunk egyebet, mint a régi hatalmas, nagy Velencét, melynek bölcs fejedelmei béketűrő, munkás népe ilyen panorámáról gondoskodott a hozzáérkező idegen lelkének lebilincseléséről. Pedig ha a hatalmas dogek közül valamelyik hirtelen hajónkon teremne, közös csalódás érné, mert ebben a képben annak a Velencének, melyért ők életüket áldozták. Az igazi Velencének fénye itt van ugyan, de becsé, gazdasága, hatalmának

tanujelei el vannak rejtve a piszkos háztömbök megett, egy-egy fűbenőtte udvarsor, mert az előbb említett impozáns épületek csak a hatalmasok dicsekvéséről, a nemes urak dőlőfős gőgjéről szólana, míg ezek vaskezdű és türelmes népről, amely meg mielőtt azok lettek volna, minden talpalatnyi tért kemény munka árán hódítottak el a tenger nedves árjától.

Ezek a gyönyörű palota maradványok igaz tanujelei annak, hogy Velence a tengert nem azért választotta pihenő helyettül, hogy abban gyönyörűséges bajait mint tükörben szemlélhesse, hanem védelméül s keletkezését nem valamely ifudérvarázslatnak, hanem alapítói félelmének köszönheti.

(Polyt. köv.)

Az Országházból.

Budapest, 1904. január 13.

Ide s tova másfél éve, hogy az obstrukció megszületett és megkereszteltetett. Már nem egyszer állott a sir szelén, de csodálatos módon újra és újra feltámadt. Már eddig is tiszteletreméltó kort ért el és megmost sinés eszébe kiszüvedni. Ami annál csodálatosabb, mert tisztességes, jól nevelt obstrukciónak, alapos tanulmányozás után megállapított természetrajza a következő:

Egy hónapos korában: pólyás baba. Papája és mamája féltő gondnal ápolják. A gondos mama ökezevel — minden dajkái assistatio nélkül — teszi a kisded alá és mossa ki a szalvétáit. Két hónapos korában: ruhát kap és elválasztják. Három hónapos korában: sipot, trombitát kap. Ilyenkor igen neveletlen; rug, kapál, ordít és hátulgom-bolós nadrágot visel. Öt hat hónapos korában: kijárja az iskoláit. Het nyolc hónapos korában: lányok után futkos, parbajozik és költeményeket ír. Kilenc-tíz hónapos korában: megházasodik, gyerekei lesznek. Részeges, otromba fráter, a feleségét rendszeresen csalja. Egy éves korában: öregszik, festi a haját. Még mindig vén kópé, de most már a felesége csalja rendszeresen. Aztán még él egy-két napot, de csakhamar végelgyengülésben kiszüved.

No hát tessék hozzászólni! Ez a vén gazember még mindig él, lepecskondirozva minden tudományos megállapítást. És amint látszik örök életre szándékozik pályázni, mint valami babékoszorozott poeta. E'annyira, hogyba lelki szememmel a távol jövő ködébe bámészkodom, ilyfele visiók rohannak el előttem:

(A magyar országgyűlés ülésterme. Az elnöki emelvényen egy őszhajú uriember ül. Teljesen be van rekedve. Nyaka körül három-réti ruhadarab csavarodik. Előtte vagy harminc esengetyű. Egyik repedezettebb, mint a másik. A padokban is mindenfelé öreg, ráncos képű emberek ülnek. Ezeknek is körül van a nyakuk csavarva ruhadarabokkal.)

Lengyel Zoltán: (Deres haja, öreg uriember. Hangja rezgős, fátyolozott. Alig hallani mit beszél.) T. Haz! Körülbelül 40 éve obstruálunk. A kormány és a korona az oka, hogy nem tudjuk megtalálni a békés kibontakozás útját. Már azóta bedőlt a lánchíd. Föléptül a Bazilika (!) — Megfogytak Kecs-kemétyt (!!) — Rendezték a tisztviselők fizetését (!!!) — Momdom, azóta fevkestül felfordult a világ, csak a mi követeléseink nem teljesedtek. . . . Oh, akkor fiatal voltam még, Vilmososan hordtam hódító bajszomat, ma már ráncos homlokú öreg ember vagyok.

Sötét hajam régen őszbe borult már. . . . (Az emlékezés hatása alatt sirni kezd és meghatva dől egy má-ik öreg ember — Rath Endre — karjai közé.)

Most egy öreg elaggott ur csoszog befelé. Két szolgálja vezet karjánál fogva. Hosszu, fehér szakala a padlót verdesi. Az ellenzék lelkesedéssel fogadja: Éljen — Papp Zoltán.

Az öreg ur bárányosan integet szerteszt és — benyal a zsebebe. Nem . . . nem vesz ki belőle 10 000 koronát; csak egy kis ártatlan piszkótát és azt kezdi szopogatni. Euni már nem tud, egyetlen foga sincsen. . . .

De térjünk vissza a jeleure és krónikázzunk a betről.

Január 9, szombat: Aránylag elég érdekes volt ez a mai nap. Az érdekességet a kormány szolgáltatva két szenáció számba menő kijelentéssel. A nyilatkozatot a néppárti br. Kaas Ivor provokálta, ki ma mindenáron brillirozui akart.

Uryanis Ugromnak és Molnár Jenőnek — ez utóbbi az obstrukció címzetes, díjtalan segédhábája — szellemfuttatásuk után felállott Kaas azon határozott és bevallott szándékkal, hogy most „megszorítja a kormányt“ (!) . . .

Először is megtámadta a hadvezetőséget és magas hangon kezdte fejtegetni, hogy 904 ben, ha 2 esztendő ujonojutaléka jut a hadseregbe, ott torlódás lesz.

— „Csak 2 és 1/2 évet fognak szolgálni“ — szolt közbe Nyiry Sándor honvédelmi miniszter.

E szerint a most sorozandó három éves katonák csak 2 és 1/2 évet fognak szolgálni. Lám nekik hozott meglehetősen ajándékot a kis Jézuska, meg az obstrukció — újövre.

Kaas most megpróbált még egy öreg ágyut elstütni. Most Tisza miniszterelnök ellen fordult, hogy: a „Neue Freie Presse“ szerint a katonai igazságszolgáltatás reformja megakadt a magyar követelések miatt; tehát a magyar kormány vereséget szenvedett.

— „Ha olvasta a birt, olva-ta volna el a cáfolatot is“ — szolt közbe Tisza élénk mozgás között.

Kaas ur behuzta a nyakát: A manóba is, ezeket nem lehet ugratni, minderre tudnak felelni. Ejuve, ejnye . . . hm . . . — és birtelen a Kossuth pártra vetődött a tekintete. Hátha ezeket a hallgatag ajku, estggedt verebekt tuduám megszólaltatni . . .!? — filozofált Kaas. A tervet követte a tett, azaz a szó. El is kezdte a Kossuth-pártot a fölség jogokkal ugratni.

Kossuthék már melegedtek is egy kicsit, de nyomban lerontotta a batást Tisza, ki kijelentette, hogy: „ha a Kossuth párt az ismeretes házhatározatot a Chlopy hadparancsra válasznak tekinti, hát nincs kifogása ellene“.

Ezt a választ aztán sietett Polónyi is tudomásul venni. Ezzel az accorddal végződött aztán az ülés, végképpen bezárva az obstrukció ajtaját a Kossuth párt elől.

Hétfő: A napirendhez elsőnek a néppárt állított szónokot — Udvaryt. Utána Okolicsányi, a Ház legunalmasabb szónoka beszélt részletesen a részletekről. Majd Holló és Lovászy urak következtek a táncban.

Mindketten a „Magyarország“ című lap szerkesztői. A képviselőséget csak mellékfoglalkozásnak tekintik és huzzák az obstrukciót az előfizetési pénzek lejártáig.

Utánok Ugrom mondta el zárbeszédét az 1-ső § hoz. Majd Kossuth interpellált a tisztviselők fizetésemelésének érdekében. A

miniszterelnök megnyugtató válasza után jött Apponyi szenzációsak hirdetett interpellációja.

A híres jászberényi kürt, ugyanazon interpellációt fogja elfujni, mit már tegnap Kaas elmondott a „Neu Freie Presse“ nyomán.

Pártbivei hirdették is nagyba a folyosón: „Befitt nektek Apponyi“, „Majd elfujja a notá'okat“ . . . stb.

El is fujta és be is bizonyosodott, hogy bármily nagy kuruc hírebe is áll Apponyi — Tisza se kisebb nála.

Az interpellációra Tisza megnyugtató választ adott és így a szenzáció alaposan — elszűlt.

Kedd: Pikáns napirend előtti felszólalással kezdődött a mai ülés. Ugyanis Apponyi gróf, ki pedig sokat ad a külsőségekre tegnapi szerencsétlen interpellációjában egy hibás közjogi kifejezést használt, amit ma Ugron megrótt és azt kívánta, hogy a jegyzőkönyvből töröltessék a közjogilag hibás „összkormány“ kifejezést.

Feilitsch alelnök azonban felvilágosította Ugront, hogy ezt a kifejezést maga gróf Apponyi használta tegnapi írásbeli interpellációjában és így azt korrigálni már nem lehet.

Azután következett az időpocséklások egy kitűnő módja az u. n. „zárbeszéd“. E réven ma Molnár Jenő, Szederkényi, Okolicsányi és Holló urak lopták el a nap egy-egy részét. A többség azután megszavazta az 1-es § t.

Szűnet után a második szakaszt tárgyalta a t. Ház, jobban mondva a klerikális banda. Hozzászóltak Kovács Pal, Okolicsányi, Lovászy és Kaas.

Az ülés végén Lovászy ur interpellált a családos póttartalékosok ügyében, akik a klerikális obstrukció szerencsétlen áldozatai. És Lovászy nem restelt odaállni a Ház elé, hogy ezért a kormánynak tegyen szemrehányást.

A tisztviselők fizetéspótlékáról szóló törvényjavaslatot tüzte aztán ki a t. Ház a holnapi tárgyalásra.

Szerda: Ma már a t. Ház szavazott az ujoncjavaslat 2. §-áról is, melyet mint főlegest egyhanguan elvetett. A harmadik szakaszt változatlanul elfogadta a Ház.

Az egyik katonai javaslat tehát végre átevezhetett az obstrukció zavaros vizén.

Következett a tisztviselők pótlékáról szóló javaslat, melyet Hegedűs Loránt előadó ajánlott elfogadásra. A javaslatához valamenyi párt hozzászólt, melyet aztán Kecskeméty kivételével valamennyi párt elfogadott.

Kecskeméty keveselte a kistisztviselők pótlékát.

Lukács és Plósz ministerek feleltek egyes kifogásokra. Ez volt az egyetlen üdvös dolog, a közel másfél éves obstrukcióban.

Ezután még egy-két interpelláció hangzott el, mely után elnök az ülést bezárta.

A pesti kereskedelmi és váltótörvény-széknek van egy jóízű humoráról és kacagató csinyjeiről fővárosszerte ismert jegyzője — Reiner Aladár.

A multkoriban valami párbajtűgyből kifolyólag felkeresett egy zsugoriságáról híres, köpcös, kopasz fejű országgyűlési képviselőt. A honatya szívesen fogadta és betessékelté dolgozó szobájába.

A mi hőstünk sasszemei mindjárt beléptek rögtön felfedezték egy az íróasztalon

terpeszkedő és drága havanakkal telített szivardobozt.

Alig hogy helyet foglaltak, a furfangos jegyző mindjárt e kérdéssel fordult a házigazdához: „Szabad dohányozni?“

— Kérem . . .

Oh te kopasz zsugori — méltatlankodott magában. Még magában gondolt többet is, mást is, de nem szólott semmit se. Persze nem is gyújtott rá. Par perere rá azonban njra megszólalt: „Szabad kérem dohányozni?“

— Oh kérem . . .

Barom — dühöngött a jegyző ur lelkeben a felhaborodás — miközben gyilkos szempillantásokat vetett a zsugori honatya kopasz fejére és olvadozókat a szivardobozra.

De azért nem hagyta magát, par perere mulva új rohamot kísérelt meg: „Szabad kérem dohányozni?“ És merőn, hipnotikus erővel tekintett a szivardobozra.

A fukar házigazda már nem térhetett ki a megpumpoltatás elől, megkínálta hát:

Oh kérem tessék rágyújtani — és a szivardobozra mutatott.

Dictum, factum — pár pillanat mulva pokoli gyönyörűséggel eregette az illatos füstöt.

Már majdnem elszívta az egészet, mikor bevégezték az ügyet és bucsuznia kellett volna. Amde még el akart szívni egy havannát. Addig huzta hát a dolgot, mikor eldobhatta a csutkát és aztán egész sanszge ne rágyújtott egy másikra.

Ekkor aztán, mint aki jól végezte dolgát fölkel és bucsuzott. De meg nem alhatta — egy titkos vágytól sarkaltatva — hogy még egy célzást ne tegyen a szivarokra ekképpen: Ajánlom magam. De nagyágos uram, meg kell hagyni, hogy pompás szivarjai vannak.

A fukar honatya, mit tehetett — gyilkos szempillantást vetve a furfangos jegyzőre — így szólott: Igen . . . kitűnő szivarok, talán tetszene még egyet magához venni . . .!? És kétségbeesve látta, hogy az ipse még három havannát csusztatott a szivartárcájába.

Gyöngyösi.

H i r e k.

Kinevezés Belyánszky Bozsidár végzett joghallgató újvidéki lakost a pénzügyminiszter a vukovári pénzügyigazgatóságához fogalmazógyakornokká ideiglenes minőségben kinevezte.

Vizügyi műszaki tanácsos. Heinz Albert, a Ferenc csatorna részvénytársaság műszaki igazgatóját az 1904—1906. évekre az országos vizügyi tanács tagjává nevezték ki.

Áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter Major József trencsényi pénzügyi segéd titkárt visszahelyezte volt állomáshelyére: Zomborba. A visszahelyezés Major József nagyszámú barátai és tisztelői között ószinte örömet keltett.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Kovács István zombori kir. segéd telekkönyvvezetőt Szegedre helyezte át. Kovács István mint kiválóan képzett és nagyszorgalmu tisztviselő általános tiszteletnek örvendett, így távozása veszteséget jelent a zombori telekkönyvi hatóságra és tisztikarára.

Új joggyakornokok. A szegedi kir. tabla elnöke Bard Béla jogszigorló várpalotai lakost, Hévizy József végzett joghallgató kecskeméti lakost és Miksa Károly végzett joghallgató palánkai lakost a vezetése alatt álló ítéltábla kerületbe díjtalan joggyakornokokká nevezte ki.

Eljegyzés. Schnitzler Károly m. kir. honvédbuszár százados a napokban tartotta eljegyzését öz. Körmendy Gyuláné urasszony leányával, városunk egyik ünnepezt szépségével, Ilonkával.

Varosi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1904. évi január hó 16-án (szombat) delelőtt 10 órakor a városbaza nagytermében Latinovits Pál főispán elnökelete alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a következő tárgyak lettek letárgyalva: 1. A városi tanács előterjesztése az általános tisztújítás megejtése iránti intézkedések tárgyában. — Az általános tisztújítás határnapjául f. évi február hó 20-ika, a pályázatok benyújtására pedig f. évi február 15-ike títzetett ki. 2. A városi tanács jelentése a sörház berletének biztosítása tárgyában. — A városi tanácsnak a sörház berletének átruházására vonatkozó intézkedése az eddigi összes feltételek betartásával jóváhagyatott 3. A pénztárak megvizsgálására kiküldött bizottmány jelentése. — Tudomásul vétetett. 4. A Papházy Dóme-fele kórházintézmények adományozása iránt. — 10 szegényorsz. részére a Papházy Dóme-fele ösztöndíj adományoztatuk. 5. Heves vármegye közönségének átrata a hadköteles kor előtt és a III. korosztályból való kilépés előtt nőttilést tilalmazó 1889. évi VI. t. c. 50. §-ának törlése iránt az országgyűlés képviselőházához intézett feliratuk partolása tárgyában. — Tudomásul vétetett és az országgyűlés képviselőházához hasouló szemlélt felirat intézetni határoztatott. 6. Szojtsits Árkád adopenztári tiszt kérvénye segély és fizetési előleg iránt. — Tekintettel a kérvényben felhozott és kellő méltánylast érdemlő okokra, Szojtsits Árkád pénztári tisztnek 200 korona segély, a tartalma és segélyezések c. rovatból és 300 korona fizetési előleg megszavaztatott.

Licenci elöadás Vasárnap délután dr. Duchon Janos tartott előadást a zombori szabad licenc egyesületben: Velence köveiről. A szép és mely tanulmányra valló előadást nagyszámú dízes közönség hallgatta végig és végezetül lelkes éljenzéssel honorálta az előadót. — Dr. Duchon Janos előadását szösz szerint lapunk más helyen közöljük.

Trischler Karoly állapota. Közönségünk körében ma már ismeretes az a szomorú tény, hogy kollégánk Trischler Károly árvaszéki ülnök szerencsétlen esés következtében bal lábát kiörte. A balesetről, mely pénteken történt, eleinte különféle verziók keringtek s szeltében azt beszélték, hogy a törött lábat amputálni kell. Ugy az eset, de különösen az elterjedt többi hír mindenütt mely részvétet keltett és nagyon sokan kerestek fel szerkesztőségünket, tudakozódva kollégánk állapota felől. Most már azon helyzetben vagyunk, hogy egyelőre megnyugtathatunk mindenkit, miután az orvosi velemény Trischler Karoly állapotáról eléggé kedvező. A sebestültet szombaton a déli vonattal szállította családja Szabadkára a Valéria-kórház sebészeti osztályára, melynek primáriusa tudvalevőleg dr. Santha György, a kiváló sebész. Santha dr. a sebestültet rögtön megvizsgálta, majd pedig kisebb operációt végzett a törött lábbon. Veleménye az operáció után az volt, hogy a lábat bizonyos konzervatív gyögmód mellett meg lehet menteni, ugyanynira, hogy a teljes gyógyulás után nagyon csekélymervű biccenés lesz csak észrevehető. Amputáció a jelenlegi állapot mellett teljesen ki van zárva s csak azon végső esetben válna szükségessé, ha az alkalmazott óvatos és precíz eljárás mellett előre nem látható okokból infekció lépne fel. Vegre is ez még a legkisebb túszurasnál sincsen kizárva. A beteg állapota nagyon jó, láz abszolote nem mutatkozik, ami ha továbbra is így marad, a legrövidebb idő alatt beáll a javulás. A törés a bal alsó bokán támadt, mindazonáltal nem o.y mértékben, hogy ne lehetne remény a gyors javulásra.

Iparoskőri közgyűlés. A zombori iparoskör 1904. január hó 24-én (vasárnap) delelőtt 10 órakor saját helyiségében rendes évi közgyűlést tart, ametyre a kör tagjai tisztelettel meghivatnak. Az elnökség.

Halálozas. Hoffmann Károlyné szül. Igmándy Riza, Hoffmann Károly vármegyei tisztviselő neje, f. hó 17-én életének 55 ik évében elhunyt. Temetése ma d. e. 11 órakor megy végbe az apatini-uti 671. sz. házból.

Császka György újabb adakozásai. A jölelkű kalocsai érsek nagymérvű adakozását újabbakkal megtoldotta. Az ómorovici római katolikus hitközségnek 800 koronát juttatott. A szabadkai szent Vince-egyletnek 50 koronát küldött.

A szegedi pénzügyigazgató jubileuma. Mint Szegedről írják: Ternovszky Alajos kir. pénzügyigazgató most tölti be szolgálatának 30. évét. Ez alkalomból Szeged egész társadalma óvációban akarja részesíteni az általan közbecsült jubilánst. Ternovszky Alajos Zomborból, ahol mint pénzügyigazgató helyettes szolgált, került Szegedre. Itt tartózkodása alatt kedves modorával és mindenkor előzékenységével sok jó barátot és tisztelt szerzett magának. Jubileuma alkalmából zombori jóbarátai is őszintén csatlakoznak az üdvözlők nagy számához: minden jót kívánva!

A hódási Tisztviselő Otthon folyó hó 14-én tartotta meg harmadik évi rendes közgyűlését. Az „Otthon” elnöke évi jelentésében méltatta azokat az előző év során elért szép eredményeket, amelyek a tisztviselők szép egyetértésének és összetartásának köszönhetők. Ilyen tisztviselői egylet minden kisebb városkában alakítható és a társadalom terén sok szépet produkálhat. A közgyűlésen tisztviselőkké választottak: Elnök Szabó Imre, igazgató Rumbach Lajos, jegyző Tóth Gyula, ügyész dr. Scultéty Jenő, pénztáros Nagy Kálmán, könyvtáros Ergh Lajos, szertáros Molnár Gyula. Választmányi tagok: Szemző Károly, Leszmeiszter Antal, Berkes Rezső, Kekezovich Emil, Wissinger Richárd, Keresztény Gyula, Jusits Lajos, Nobl Illés, Erl Janos, dr. Jusits Elemér. Számvizsgálók: Gruda Károly, Váczy János, ifj. Hrubaiy Illés.

Katonazene. A „Csitaonica” élelmes bérlője: a „Gaspár”, f. hó 28-án kellemes szórakozást szerez a közönségnek. E napon ugyanis esti 8 órai kezdettel a pétervárad 73. gyalogezred zenekara teljes számmal hangversenyt ad a söresarnok helyiségeiben. Belépti díj nincs. A derék vendéglős emelvényben kellemes üjtását a közönség jóakaratu figyelmébe ajánljuk.

Esküvő. Acsády Béla nyug. uradalmi főintéző leányát Gizellát, esküvőjén vezette oltárhoz Bacstopolyán Radány Elemér hajós kapitány. Tanúk voltak: Pilaszánovits József nagybirtokos és dr. Fárnek Dezső ügyvéd.

Egy fiatal hitoktató halála. Derék tagja halt meg f. hó 14-én a szabadkai katolikus hitoktatói karnak, Varga István, ki hosszabb idő óta tanította a vallást a szabadkai népiskolákban, szüleinél Temerinben hosszabb szenvedés után elhunyt. Kartársai a következő gyászjelentést adták ki: A szabadkai hitoktatók testülete szomorodott szívvel jelenti, hogy buzgó tagja Varga István tevékeny életének 34 ik évében Temerinben folyó hó 14-én hosszabb szenvedés után, a betegek szentségeivel megerősítve, az Urban elhunyt. Szabadka, 1904. január 14. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Helyreigazítás. Lapunk mult számában a Schweidel-szoborbizottság üléséről szóló tudósításunkban lapunk h. szerkesztője tévedésből Husvéth Károly urat nevezte meg mint újonnan megválasztott pénztárost. E tévedést ezennel rektifikáljuk, miután a pénztárosi állásra Steiner Lajos ur lett megválasztva.

Második gyorsvonat. Ujvidékről írják: A pénteki közigazgatási bizottsági ülésen Sztankovics György főmérnök indítványára egyhangulag elfogadták azt a javaslatot, hogy a város irjon fel a kereskedelemügyi miniszterhez az iránt, hogy a budapesti vonalon még egy gyorsvonat is kapcsolassék be a menetrendbe. Együttal Sztankovics György főmérnöknek a közigazgatási bizottság köszönetet is szavazott, amiért ez ügy érdekében fáradozik.

BucsuvacSORA. Dr. Mikosevits Kanut főszolgabíró tiszteletére Zentáról való eltávazása és a főszolgabírói állástól való megválasása alkalmából a zentai járás tisztviselői hétfőn este a Jenő-szálloda színháztermében bucsuvacSORÁT rendeztek, melyen a zentai közélet tagjai nagy számmal vettek részt és számos felköszöntőben adtak kifejezést a távozó Mikosevits iránt érzett szeretetnek és tiszteletnek. Az új vármegyei főügyész e hó 16-án foglalta el hivatalát. Buday Pál helyettes zentai főszolgabíró már átvette hivatalát Zentán.

Nyilvános nyugtázás. A vöröskereszt egyesület ókánizsai fiókjának 1904. évi január 10-én tartott zene és táncestelye alkalmából fellülfizettek: Bischnitz Matild (Budapest) 10 kor., dr. Kozics Elemér 2 kor. 80 fil., Herczeg Edéné 2 kor 40 fil., Lungovics Mihály, Milkó József 2—2 kor., Horváth Antal 1 kor. 60 fil., dr. Szabados József (Zenta), Róth Ferenc (Bácsmartonos), Reipner Gyula 1—1 kor., Stolcz Dezsóné (Zenta) 40 fil., a rendező bizottság 90 fil., melyért fogadják az egylet forró köszönetét. Az estély bevétele 280 kor. 80 fil., kiadása 141 kor. 97 fil., maradék — tiszta haszon — 138 kor. 83 fil. Az elnökség.

A gazdasági tudósítók szerepe a magyar ipar pártolásánál. A kereskedelemügyi miniszter közli a szegedi kereskedelmi és iparkamarával, hogy a gazdasági tudósítók és a közgazdasági előadók tekintélyes, nagy testülete a mult évi december hóban tartott országos gyűlése alkalmával kimondotta, hogy a magyar ipar pártolása érdekében hathatósan közreműködni kíván. E célból a gazdasági tudósítók a gazdalközség és a fogyasztók körében való közvetlen érintkezés közben behatóan érdeklődnek a gazdák szükségleti kellékei iránt, (gépek, eszközök, felszerelési tárgyak, cikkek és egyéb gazdasági szükségletek) és buzdítólag tanácsadással oda fognak hatni, hogy magyar kézből szereztessenek be a szükségletek. E munkához szükségük van azonban a gazdasági tudósítóknak arra, hogy ismerjék a kedvező magyar bevásárlási forrásokat, ajánlatos tehát, hogy a magyar iparosok és kereskedők a gazdasági előadóknak és tudósítóknak árjegyzékeket és ajánlatokat küldjenek. A szegedi kamarai kerület gazdasági tudósítóinak jegyzéke a szegedi kamaránál megkapható.

Névmagyarosítás. Schuh István hódási lakos és kiskoru fia István vezetékneveket „Szilágyi”-ra, Beck Béla és Beck Andor zsabiyai lakosok „Bálint”-ra, Nagl József bajai lakos, valamint kiskoru Mária és Anna gyermekei „Nadas”-ra magyarosították nevüket.

Halálos pofon. Bácspetrovoszellón történt a napokban, hogy Hugiik András a vele vadházasságban élő asszonyt, aki folyton részeg volt és ilyenkor mindig civakodtak, úgy ütötte pofon, hogy az asszony rögtön leesett és szörnyet halt. Hugiik megrémült tettének súlyától, azonnal orvosért futott, de az már csak a halált állapította meg. Az elüljáróság telefonon értesítette az óbecsei kir. járásbírószágot, mire Ötvös albíró megjelent a helyszínen. Kikérdezte Hugiikot, aki előadta, hogy az asszony sokat ivott és ilyenkor mindig pörlekedtek. — Sokszor megvertem ilyenkor az asszonyt — mondja az ember — de meg ilyen kellemetlenül sohasem batott rá, mint ez alkalommal tek. bíró ur. Azután megállapították, hogy a pofon után az asszony a patkáról leesett és a fejét úgy ütötte meg az ottheverő kisszékekben, hogy agyát előntötte a vér, mint a boncolás ezt megállapította.

A varázstyk. Szabadkáról jelentik, hogy ott letartóztatták Tumbász Mihályt, mert Kocsmár Józsefnétől 800 koronát csalt ki azzal, hogy varázstykja a pénzt megkészszerzi. Tumbászné beismerésben van, de viszont feljelentette Kocsmárnét méhmagzat elhajtása miatt.

Felülfizetés. A bodrogmonostorszegi közs. iskola tanulói által megtartott szinelőadás alkalmával felülfizetett Nagy Béla plébános 2 koronával, amit a rendezőség köszönettel nyugtáz.

Allami menlovak Baján. A földmívelésügyi miniszter rendelete értelmében a bajai fedeztetési állomás részére az allami méntelepeken elhelyezett menlovakból odaautalt ménnek január hó 16-án érkeznek Bajára.

„Asszonyom!” „Madame!” a francia társalgási nyelvben egyszerű, természetes és szokasos megszólítási forma. Ha kisasszonynak mondják is: nem nebeztel érte, sőt szívesen fogadja. Minálunk az „Asszonyom!” már kissé különösen hangzik: hideg és vagy affektálnak, vagy humorosnak tetszik. Csak a szüppadról szoktuk hallani ezt az okos és egyszerű megszólítási formát, olyan francia drámákban, melyeket szolgailag ütletnek át a fordítók. A mi társalgási konverzációnk még nem bírja el ezt a keresetlen, hogy úgy mondjuk: demokrata formát, mi még pózolunk és adunk a rangra. A „maga” szó durván hangzik, a „kegyed”, az „ön”, a „nagysád” divatból kiment megszólítási formák, maradunk hát a nem is olyan nagyon régen felkapott „nagyságos asszonyom!”-nál, amelyet lendülettel lehet használni a megszólítottak és amely mindig jólesik a tisztelt című, tekintetes és nemzeti asszonyoknak. A lányok — szegények! — a modern szalonban kénytelenek a „maga” szóra hallgatni, ha csak nemesnek oly bizalmas viszonyban a beszélgetővel. hogy az keresztnevtükön szólítja őket. Mert hat a „kisasszony!”-t, mint megszólítást ma már csak faluhelyen merik használni bátortalan udvarlók. Kisasszony a szobaleány, de nem kisasszony — a kisasszony. Egy helsingforsi asszonyegyesület vezetőinek is szeged ütött a fejében ez az állapot, mely — talán a finnekkel való állítólagos rokonságunk képesán — ott is csak annyira visszas, mint minálunk. Az egyesület tagjai megvittatták a kérdést és határozatlanul kimondták, hogy ezentul minden hölgyet — tekintet nélkül arra, leány e, vagy asszony — megillet az „Asszonyom!” megszólítás.

A Meteor időjósolása. A Meteor most teszi közzé a jövő időjárásra vonatkozó észleleteit. Ezuttal nemcsak egy hónapra, hanem többre jósol előre. Jelzéseit a következőkben közöljük: Január hó változasi napjai 9—13—17—18—20—22—25. Ezek közül a 17-iki enyhe, amikor a Napon kitörések is várhatók, míg a 18-iki hideg jellegű, amidőn e két ellentétes erőhatás megküzd egymással s ha a kitörések nem lennének igen erősek, e küzdelemben a 18-iki hideg jellege jut túlsúlyra, amidőn valószínű, hogy viharos, esetleg erős havas idő áll be. A 22-iki is erős hatású, szeles vagy csapadékos jelleggel. A 25-iki enyhültebb lefolyással. — A bolygók állásaiból következtetve február hava az ő 11 változasi napjainak nem fogja az időjárást felette változatosá tenni s inkább meglehetősen egyforma időközökben váltják fel egymást a hideg és enyhület. — Március hava azonban az ő 14-erős jellegű változasi napjainak felette változatosá teszik e hónapot, amidőn a mellbajosok, akik tehetik, keressék fel a klimatikus helyeket, akik pedig nem tehetik, használják a tej- és vaj bedörzsöléseket. — Április 11 változasi napja hoz ugyan hideget, meleget, esőt és szelet, de távolról sem lesz oly változatos, mint március s a hideg csak elején, 10-ike körül mutat fagyos jellegét. — Május 13 változasi napot mutat és pedig 8-án veszedelmes fagyos jelleggel, amely, ha azt valamely előre nem látott napkitörés nem enyhíti, a gazdák réme lehet. A fagyos szentek és Orbán kevésbé veszedelmesek. Egyáltalában május 8-ikát követőleg melegebb és szárazabb hónapok ígérkeznek.

Értesítés. A gőzgépkészítő és kazánfűtők képesítő vizsgái Szegeden, február hó 2-án d. e. 9 órakor az alsóvárosi szivattyutelepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Szilágyi-utca 1. szám) küldendők.

Farsang.

Farsang Ómorovicán. Az ómorovicai jókedvű férfiak a jót hasznossal egybekötve az ómorovicai ipartestület javára folyó hó 9-én, úgy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült táncvigalmat rendeztek. A kissé kedvezőtlen időjárás nem fogott ki a vig kedélyeken, mert a termék zsufolásig teltek bájos szépekkel és tánc kedvű ifjakkal. A fesztelen jókedvet és heves táncot csak a reggeli szürkület szüntette be. A jótékony célra való tekintettel felülfizettek: Plukovics József (Szabadka) 10 kor., Schádl Ignác 6 kor., br. Bottner Árpád (Székesfehérvár), Szemző István (Zombor), Fernbach János, Fernbach Erzsébet, Ungár József, Guba József 5—5 kor., Pálch Antal, Oblath Mór (Baja), Oblath Lázár (Baja), Ungár Lajos, Ungár Pal, Ungár Imre, Ifju Anna 4—4 kor., Hetessy Viktor, Oblath Lipót 3—3 korona, Oblath Náthán, Milassin József (Szabadka), Sztrubár János, Faragó József, Kötő János, Cserepik József, Kobut József, Wilhelm Miksa 2—2 kor., Kovács Elek 1 kor. 47 fill. Holländer Mór 1 kor. 18 fill., Bezeredy Pál, Nagy (Kovács) Sándor, Somogyi Ferenc, Faragó Ferenc, Körösi Sándor (Jankovác), Kovács Gáspár, Drobina Máttyás, Hirth Gyula, Kötő József, ifju Kovács Gyula, Szász Miklós, Klein Manó 1—1 kor., Szeitz Antal, Schulhof Lipót 60—60 fill., Krausz Ede 55 fill., Reppmann Jenő, Berger Jozsef, Kertész Sándor, Hauer Ignác, Schumacher Károly, Nagy Lajos (Pacsér) 40—40 fill., Kurucz József ifj. és Kurucz András 20—20 fill. összegekkel, amely kegyes adományokért, úgy a rendezőség, mint az ipartestület imitt is hálás köszönetét fejezi ki.

Petőfi-estély Bezdánban. „A bezdáni Magyar Népkör“ folyó évi január hó 23-án saját háza alapja javára Keszler Ferenc teljes zenekarával a községi nagyvendéglőben ének- és szavalattal egybekötött Petőfi-estélyt és táncvigalmat rendez a következő műsorral: 1. Himnusz. Éneklő a körü énekkar. 2. Ünnepi beszéd. Balla Ferenc körü elnöktől. 3. Jövendölés. Szavalja Balla Boriska. 4. Honfidal. Előadja Kiss Márton. 5. Talpra magyar. Szavalja ifj. Balla Ferenc. 6. Nemzeti dal. Éneklő a körü énekkar. 7. Hazámban. Előadja Kedves Mihály. 8. Vándorélet. Szavalja Rakovetz Margitka. 9. Ezrével terem a fáu a meggy. Előadja Tóth József. 10. Rég veri már a magyart a teremtő. Szavalja Martalits Imre. 11. Befordultam a konyhára. Éneklő a körü énekkar. 12. Elnöki zárszó.

Színház — Irodalom.

Műkedvelői előadás. A zombori szerb jótékony nőgyelet f. évi január hó 16-án minden tekintetben sikerült mulatságot rendezett a városi színházban. A kiváló széperzékre valló izléssel összeállított műsor minden egyes pontja legmélyebb benyomást gyakorolt a színház közönségére, mely a színházat zsufolásig megtöltötte. A műsor első pontja Bikár Nada kisasszonynak művészi éneke volt, ki bugának, Mica kisasszonynak a dilettáns szerepét meghaladó zongorakísérete mellett kiváló virtuozitással énekelte el a szerbek nagy költőjének, Zmajnak népszerű dalát, melyet színtűni nem akaró tapssal honorált meg a közönség. A műsor két pontját két műkedvelői előadás foglalta el. A zombori szerb fiatalok minden elismerést megérdemlő, mély és odaadó tanulmányról

tanuskodó ügyes játékával lebilincselte a közönség figyelmét és igazi szellemi élvezetet nyújtott annak. Nusits Braniszlávnak, az újvidéki szerb nemzeti színtársulat új igazgatójának „Schopenhauer“ című felvonásos vigjátékát kiváló alakítással és sikerrel játszották el a műkedvelők, kiknek játéka köztül különösen kivált Ilkits Istvánnak minden tekintetben ügyes művészi alakító tehetségről tanuskodó játéka. Nem kevésbé érdekfeszítő és megnyerő volt Dvornák Olga, Bikár Ivánka és Lugumerszky Zorka kisasszonyok játéka is. Kálits Dömötörnek „Az anyós“ című vigjátéka ugyancsak nagy hatással volt a színház közönségére, melynek nem egy jelenete keltett élénk tetszést a színház közönségében. Kötelességünk e helyütt különösen kiemelni Pávits Kósztnak a játékát, akit nem egyszer viharos tapssal tüntetett ki a közönség. Popovits Mária és Deszpotovits Julka kisasszonyok is ép oly eredménnyel játszottak és nem kisebb hatást értek el kiváló játékaikkal Zárits Julia kisasszony és Vujits Milán is.

A műsor legerdekesebb és legszebb pontja volt az a két előkép, melyeket Letits Vidoszava kisasszony rendezett. A „Gyermek-areképtartó“ hatása óriási volt. Ujból megújuló viharos taps és lelkes tetszés nyilvánítások köszöntötték a kis gyermekeket, akik igazi angyalokként csodálatos nyugalommal nézték az ujongó közönséget. A műsor utolsó pontjának a „Tündér és a költő“ című allegorikus előképnek úgy mesteri rendezése és leleményes koncepciója, mint az abban szerepet játszott Gradits Julka kisasszonynak és Ilkits Istvánnak művészi szavallata nem tévesztette el hatását. A zsufolt ház nagy tetszése honorálta meg a szereplőknek épugy, mint a kiváló ügyességű rendezőnek fáradságos munkáját.

A nőgyelet a mulatság műsorát másnap f. évi január hó 17-én ugyancsak telt ház előtt megismételte. A szép erkölcsi sikert az anyagi is követte.

Szerződés a jövő szezorra.

Balla Kálmán, a delvidéki színikerület igazgatója a jövő idényre társulatának jelenlegi tagjai közül: Kantay Terézt és Czákó Vilmost szerződtette eddig ujból. Uj tagként eddig Dulich Mariska lép a társulat kötelékébe virágvasárnaptól kezdve. Dulich Mariskát már ismeri közönségünk a Deák-fele társulattól. Akkoriban a zombori közönség eléggé méltányolta a kezdő színésznőt, aki mint drámai szende szerepelt színpadunkon. A győri kritika ez évben többször kiemelte játékát, amiből arra lehet következtetnünk, hogy Dulich Mariskában egy tehetséges erőt fog nyerni a társulat. Az új szerződéseknel mindenesetre a legnagyobb körültekintést kell ajánlanunk az igazgatónak. Az ideai társulattal általán megvultunk elégedve, de a jövő évitől még többet várunk. Különösen hogy Szabadkán jártunkkor tapasztaltuk, miszerint az ottani társulat az egyes erőket tekintve, messze fölülmulta Ballának egyes tagjait. Így például a három ottani primadonna Aldory, Gerlaky és Némethné oly kittedő hangu énekesnők, akik bármely fővárosi színpadon is a legnagyobb feltűnést keltenék. Mi eddig igazán kittedő hangu énekesnőt alig birtunk színpadunkon, akik itt voltak, azok bizony nem igen emelkedtek a „kellemes“ nivóján felül. Oka pedig ennek az, hogy az eddigi igazgatók vagy későn szerződtettek, vagy pedig fukarkodtak a gázssal. A szabadkai társulatnak különösen

egy tagját ajánljuk Ballának figyelmébe, aki már 3 éve szerepel ott a legnagyobb elismerés mellett. E tag Simon Mariska a második soubrette, aki igen szívesen jönne Zomborba és akivel — miután játékát ismerjük — nagyon meglehetne elégedve a zombori közönség. Valószínűleg lesz még alkalmunk másokat is ajánlani az igazgatónak, amennyiben a megyében működő színtársulatokkal még megfogunk ismerkedetni.

HIRDETÉSEK.

Lapunk kiadóhivatalában egy jó házból való fiú TANONCUL felvétetik fizetéssel.

7. szám.

1904.

Pályázat.

A monostorszeg—apatini ármentesítő és belvizesabályozó társulat a társulat keretébe tartozó kupuszina—monostorszegi lecsapoló érdekeltységnek

gépészeti állására

ezen pályázatot hirdet.

Ezen állás 800 korona fizetés és természetbeni lakással van egybekötve.

Felhívom mindazokat a pályázókat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, pályázataikat legkésőbb **f. évi február hó 10-éig** nyujtsák be (Apatin, Dunautca 67.) annál is inkább, mert a később érkező pályázatok figyelembe nem vétetnek.

Apatin, 1904. január hó 8-án.

Falcione Lajos,

3—3

társ. elnök.

Ad 75/1904. szám.

Pályázati hirdetmény.

Felsőkövil nagyközség előjárósága az üresedésbe jött két gyalogrendőri állásra pályázatot nyit. Felhívja tehát a pályázni óhajtókat, hogy sajátkezűleg irott pályázati kérvényeiket **folyó évi február hó 15-éig** ezen előjárósághoz annyival is inkább nyujtsák be, mivel a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A pályázatnál okmányilag igazolandó:

- a) magyar állampolgárság;
- b) betöltött 24 ik s tul nem haladott 60 ik életév, valamint a védkötelezettség leszolgálása;
- c) feddhetlen erkölcs s rovatlan előélet;
- d) egészséges állapot;
- e) írni s olvasni tudás és a szerb nyelv bírása.

Javadalma: évi 480 korona készpénz, ruházat s felszerelés.

Felsőkövil, 1904. január 16.

Rózsa Dezső, Zsivánov Péter,

b. jegyző. 2—1 bíró.

168 szám.

1904

Hirdetmény.

Amelylyel Bezdán község előljárósága meghirdeti azt, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező 1372 katasztrális hold területű nagy szigetnek azon részét, amely a múlt évben is legelőül volt hasznosítva, mintegy 900 kat. hold, továbbá a község körül elterülő területek, amilyen a Felső- és Alsó Delelő s az ez utóbbival összefüggésben levő „Kis-Erdő“ és „Dongók“ köze folyó évi január hó 24. napján d. u. 3¹/₂ órakor a községhez tanácsstermében, három fekvés szerint elkülönített területben, a jövő évi március 19. napjáig terjedő egy évre nyilvános szó és zárt írásbeli ajánlatos árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

A nagysziget bánatpénze 1000 korona, a Felső Delelő 100 korona és az Alsó Delelő is 100 korona. A haszonbér egyik fele április hó 1. napján, a másik fele pedig augusztus hó 1. napján fizetendő.

A bánatpénz az utóbbi részletbe lesz beszámítva. A zárt írásbeli ajánlatokat az árverés megkezdése előtt kell benyújtani.

Bezdán, 1904. évi január hó 18-én.

Bosnyák János, **Lovas György**
jegyző. 2—1 bíró.

Árlejtési hirdetmény.

Az ómorovicai r. k. iskolaszék egy újonnan építendő iskola, tanítói lak és melléképületek felépítését elhatározván: a felépítés biztosítására az árlejtést az ómorovicai r. k. iskolateremben **folyó évi február hó 22-én d. e. 9 órára** tűzöm ki.

Az építési költségek 7965 kor. 20 fillérben vannak előirányozva.

Az építési feltételek, tervrajz és költségvetés az ómorovicai r. k. plébániahivatalnál betekintheők.

Vállalkozni szándékozók az árlejtés megkezdése előtt az előirányzott építési összeg 10% át az árlejtést vezető elnök kezéhez készpénzben, vagy elfogadható értékpapirban letenni tartoznak. Az árlejtés csak szóbeli. Vállalkozó két évig jótállani köteles és az árlejtés jóváhagyása után a terv készítéseért 90 koronát tartozik lefizetni.

Felhívtnak mindazok, kik a munkát elkészítésére vállalkozni óhajtanak, hogy a fentjelzett időben és helyen megjelenni sziveskedjenek.

Ómorovicán, 1904. február 14-én.

Schadl Ignác,
iskolaszéki elnök.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Eladó

a zombori VII. szelvény dűlőben, Karakásevits Milivoj ur szőlőjével szemben fekvő mintegy 14 kat. hold s gazdasági épületekből álló birtok. — Bővebbet id. Mayer Károlynál.

1. szám.

1904.

Hirdetmény.

A titeli kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság 1904. évi január hó 5-ik napján 79. szám alatt kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy Gardinovec községre vonatkozólag az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII., az 1891. XVI. t. c. c. c. és az 1897. évi 47532. számú igazságügyminiszteri Utasítás értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba térté, a helyszíni eljárás nevezett községben **1904 évi január hó 18-ik napján** fog kezdődni.

A kitűzött határnapon a telekkönyvi és kataszteri birtokrészletek azonosítása veszi kezdetét. Az a határnap, amelyen a betétszerkesztő bizottság a helyszínen a további teendőket megkezdé, a községi előljárósággal külön fog közölni.

Ennélfogva felszólítanak:

1. mindazok, akik az eddig vezetett telekkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt annak idején jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely telekkönyvezett ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kiesziköljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átíratásra az 1886. XXIX. t. c. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy a telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa; mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedési kedvezménytől is esznek;

3. azok, akiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van telekkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jog törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert elleneseten a bélyegmentesség kedvezményétől esznek; és

4. azok, akiknek javára zálogjog, bérleti vagy haszonbérleti jog az 1864. évet megelőző elsőbbséggel van telekkönyvileg bejegyezve, hogy eme joguknak a szerkesztendő telekkönyvi betétekbe való átvitele iránti kívánságukat a jelen hirdetménynek a hivatalos lapban harmadszori közzétételétől számított 60 napon belül vagy a telekkönyvi hatóságnál bélyegtelenül beadott kérvénnyel, vagy a betétszerkesztő bizottságnál a helyszínen szóval jelentsék be, mivel elleneseten a kérdéses jogok elévülteknek tekintetvén, azok a telekkönyvi betétekbe át nem fognak vitetni.

Kelt Titelen, 1904. évi január hó 5-én.

Karácsonyi János, **Jankó Antal,**
betétsz. kir. st. vezető. 3—3 kir. albiró.

Meghívó.

A jankováci takarékpénztár részvénytársaság XIX. évi rendes közgyűlését

1904. évi február hó 7-én délután 2 órakor

saját helyiségében fogja megtartani, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívtnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, a zárszámadás, mérleg és nyeresémfelosztás jóváhagyása, s úgy az igazgatóság mint felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása.

2. 5 választmányi tag, 3 felügyelőbizottsági tagnak titkos szavazás útján leendő megválasztása. Választás alá esnek: Kelle Ferenc, Kelle Mihály, Zámbo Ignác, Somogyi Mihály, Haberman Dávid.

3. Madzinyi Géza pénztáros felebbezése fizetés felemelés iránt.

4. 2 jegyzőkönyv hitelesítő választása.

Jankovác, 1904. január 2-án.

Az igazgatóság.

3—3

Vagyon. Mérleg-számla 1903. december 31-én. Teher.

Pénztár	38979 48	Részvénytőke	100000 —
Értékpapir	64480 —	Tartaléktőke	71300 —
Valtó	244192 —	Takarékbetét és tőkesített kamat	553512 80
Kötelezvény	168629 —	Heti betét	13337 51
Jelzálogkölcson	172000 —	Kamat átmeneti 1904. évre	5600 —
Ingatlan	6671 41	Fel nem vett osztalék	106 50
Postatakarékpenztár	350 68	Adótartalék	900 —
Intézeteknél	67204 48	Nyeremény	17750 24
	762507 05		762507 05

Jankovác, 1904. január 2-án.

Madzinyi János s. k.,
igazgató.

Dr. Holländer Adolf s. k.,
igazgató.

Lóvy Sándor s. k.,
igazgató.

Madzinyi Géza s. k.,
pénztárnok.

Brachfeld Zsigmond s. k.,
főkönyvvezető.

Heller Margit s. k.,
könyvelő.

Ezen mérleg-számla az intézeti könyvekkel egyezőnek és helyesnek találtatott.

Szücs Lajos s. k.,
felügy. biz. tag.

Madzinyi Adorján s. k.,
felügy. biz. tag.

Schöffner József s. k.,
felügy. biz. tag.

Zámbo Ignác s. k.,
titkár.